

STRZELBA ORIENTALNA, XIX W.

Imperium Osmańskie wytworzyło swój własny, specyficzny styl konstrukcji i zdobienia broni palnej, który promieniował na cały Bliski Wschód, Bałkany i Afrykę Północną, gdzie często powstawały odmiany lokalne. W najprostszych konstrukcjach używano zamków lontowych, broń bardziej luksusowa posiadała najczęściej zamki skałkowe typu śródziemnomorskiego. Dopiero w XIX w. w Afryce płn. upowszechniają się zamki skałkowe typu niderlandzkiego i francuskiego. Strzelby tureckie często zaskakują smukłością łoża i lekkością budowy, co często jest potęgowane przez znaczną długość lufy. Drewno nie tyle stanowi tu podstawę konstrukcyjną co jest podkładem pod zdobione, cyzelowane blachy srebrne i mosiężne, które poza rolą ozdobną pełnią też ważną rolę usztywniającą strukturę broni. Bardzo popularne było też użycie w zdobieniach kości słoniowej a niekiedy nawet kamieni szlachetnych. Zakazy zawarte w Koranie sprawiły że ornamenty, choć obejmują często całą powierzchnię broni, wraz z lufą i zamkiem, są zwykle dość prostymi wzorami geometrycznymi.

Opracował:

Andrzej Maziarz

Adiunkt w Muzeum Fortyfikacji i Broni Arsenał